

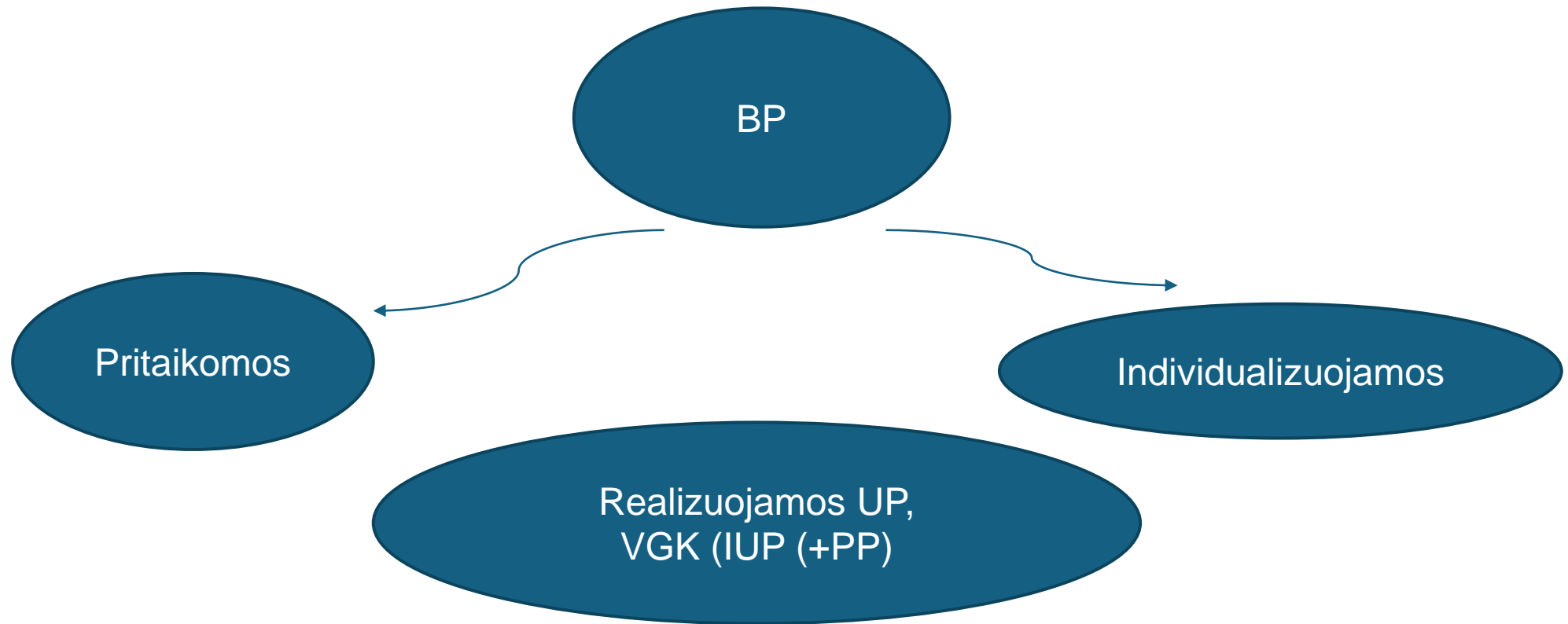

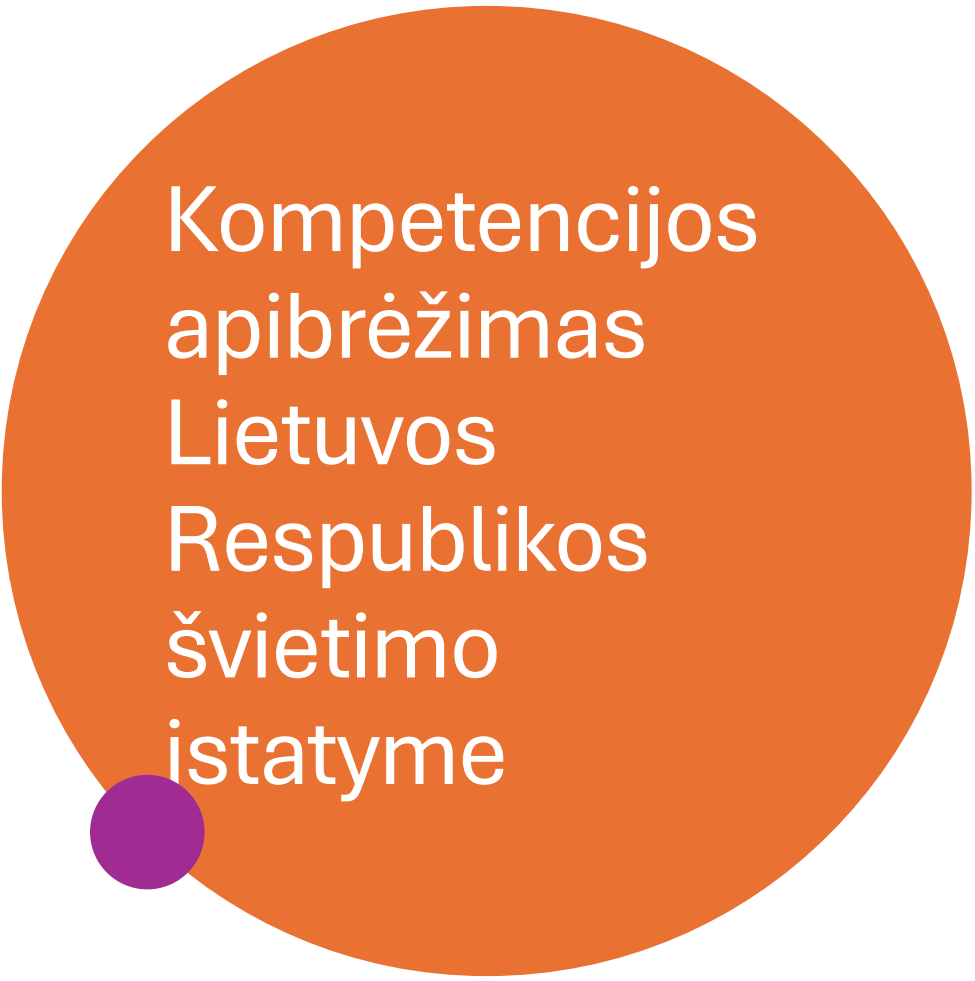
Bendrosios programos: pasiekimų sritys ir pasiekimų lygiai. Ką turi žinoti specialusis pedagogas, atliekant pirminį įvertinimą pedagoginiu aspektu?

Asta Lauciuvienė,
Nacionalinės švietimo agentūra
Ana Pavilovič-Jančis
Nacionalinė švietimo agentūra
Vilniaus r. Pedagoginė psichologinė tarnyba
2024-03-20

Ugdymo turinio pritaikymas ir individualizuotas.

Įtrauktis atnaujinto ugdymo turinio kontekste

Kompetencijos
apibrėžimas
Lietuvos
Respublikos
švietimo
įstatyme

Gebėjimas atlikti tam tikrą veiklą,
remiantis įgytų žinių, mokėjimų,
įgūdžių, vertybinių nuostatų
visuma.

Remiantis šiuolaikinėmis ugdymo teorijomis,
tarptautiniais ir nacionaliniais švietimo dokumentais
nauju ugdymo prioritetu tampa

kompetencijos

(žinios + gebėjimai + vertybinės nuostatos).

Atnaujinant bendrąsias programas siekiama dalykų turiniu
ugdyti **7** kompetencijas:

Kompetencijos atnaujintose BP (1)

Komunikavimo kompetencija

tai gebėjimai kurti, perduoti ir suprasti žinias (faktus, požiūrius ar asmenines nuostatas), etiškai naudotis verbalinėmis ir neverbalinėmis priemonėmis ir technologijomis

Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija

tai asmens savimonė ir savitvarda, socialinis sąmoningumas, tarpusavio santykių kūrimo gebėjimai, atsakingas sprendimų priėmimas ir asmens rūpinimasis fizine ir psichine sveikata

Kūrybiškumo kompetencija

tai sau ir kitiems reikšmingų kūrybinių idėjų, produktų, problemų sprendimų tyrinėjimas, generavimas, kūrimas, vertinimas, išlaikant darnų santykį su savimi ir aplinka

Skaitmeninė kompetencija

tai motyvacija ir gebėjimas naudotis skaitmeninėmis technologijomis užduotims atlikti, mokytis, problemoms spręsti, dirbti, bendrauti ir bendradarbiauti, valdyti informaciją, efektyviai, tinkamai, saugiai, kritiškai, savarankiškai ir etiškai kurti ir dalytis skaitmeniniu turiniu

Pažinimo kompetencija

tai motyvacija ir gebėjimas pažinti save ir pasaulį, įgyjami suvokiant [perimant] žmonijos kultūrinę patirtį. Ši kompetencija apima dalyko žinias ir gebėjimus, kritinio mąstymo, problemų sprendimo, mokėjimo mokytis gebėjimus. Mokyklinis pažinimas reikalauja valios, pastangų ir atkaklumo

Pilietiškumo kompetencija

tai pilietinis tapatumas ir pilietinė galia, grįsta vertybėmis, nuostatomis, žiniomis ir praktinio veikimo gebėjimais, įgalinančiais kartu su kitais atsakingai kurti demokratišką visuomenę, stiprinti Lietuvos valstybingumą

Kultūrinė kompetencija

tai kultūrinė savimonė, grįsta žiniomis, aktyvia kultūrine raiška ir kultūriniu sąmoningumu

KŪRYBIŠKUMO	PAŽINIMO	SKAITMENINĖ	KULTŪRINĖ
Tyrinėjimas	Dalyko žinios ir gebėjimai	Skaitmeninis turinys	Kultūrinis išprusimas
Generavimas	Kritinis mąstymas	Skaitmeninis komunikavimas	Kultūrinė raiška.
Kūrimas	Problemų sprendimas	Skaitmeninė sauga	Kultūrinis sąmoningumas
Vertinimas ir refleksija	Mokėjimas mokytis	Problemų sprendimas	
SOCIALINĖ, EMOCINĖ IR SVEIKOS GYVENSENOS		PILIETIŠKUMO	KOMUNIKAVIMO
Savimonė ir savitvardos įgūdžiai		Pilietinis tapatumas ir pilietinė galia.	Pranešimo kūrimas.
Empatiškumas, socialinis sąmoningumas ir teigiamų tarpusavio santykių kūrimas		Gyvenimas bendruomenėje kuriant demokratišką visuomenę.	Pranešimo pateikimas ir komunikavimo sąveika.
Atsakingas sprendimų priėmimas ir elgesys vertinant pasekmes		Pagarba žmogaus teisėms ir laisvėms.	Pranešimo analizė ir interpretavimas
Rūpinimasis sveikata		Valstybės kūrimas ir valstybingumo stiprinimas tarptautinėje bendruomenėje.	

Kompetenciją sudarantys sandai

- **Žinios:** dalykinės, tarpdalykinės, procedūrinės ir episteminės.
- **Dalykinės** žinios apima sąvokas, išsamų turinį, kurio mokomasi konkretaus dalyko.
- **Tarpdalykinės žinios** sieja vieno dalyko turinį su kitų dalykų turiniu.
- **Procedūrinės žinios** apima supratimą, kaip atlikti veiksmą tam tikra seka. Procedūrinės žinios gali būti susijusios su viena sritimi arba gali apimti daugiau sričių.
- **Episteminės žinios** – tai supratimas, kaip mąsto ir dirba tam tikros srities ekspertai ir tyrėjai.

Gebėjimai: kognityviniai, metakognityviniai, emociniai, socialiniai ir praktiniai.

Vertybines nuostatos: asmeninės, bendražmogiškos ir visuomeninės.

Kompetencijos atnaujintose BP (1)

Visos kompetencijos yra svarbios ir ugdomos įgyvendinant visas Bendrąsias programas.

Kiekvienos kompetencijos ugdymo intensyvumas priklauso nuo konkrečios Bendrosios programos.

Kompetencijos dalykų bendrosiose programose išdėstytos pagal kompetencijos ugdymo intensyvumą, pradedant nuo didžiausio.

Kompetencijų ugdymo rezultatai nurodyti dalykų pasiekimų raidos aprašymuose.

Kompetencijos atnaujintose BP (2)

Bendrosiose programose siektini **ugdymo rezultatai aprašyti kaip mokinių kompetencijų ugdymo pasiekimai.**

Pasiekimų sritys ir pasiekimai bendrosiose programose išskirti, remiantis Kompetencijų raidos aprašu, pateikiamu 1 priede. <https://www.mokykla2030.lt/kompetenciju-ir-vaiko-raidos-aprasai/>

Pasiekimai siejami su išskirtais kompetencijų sandais ir jų raiška.

Mokymosi turinys susietas su kompetencijoms ugdyti aktualiais kontekstais.

Švietimo portalas

<https://www.emokykla.lt> > upload > EMOKYKLA PDF

1 priedas KOMPETENCIJŲ RAIDOS APRAŠAS

Kompetencijos ugdomos visų Bendrųjų programų turiniu. Jų ugdymosi rezultatai nurodyti mokomųjų dalykų pasiekimų **raidos** aprašuose. 2. Bendrųjų programų turiniu ...

Kompetencijų realizavimas per dalykų mokymą(si)

Faktai negali būti tik pasakomi. Jų ieškojimas irgi yra veiksmas, kai mokoma(si).

Kompetencijų ugdymas vyksta, kai mokiniai: analizuoja, palygina, grupuoja, atlieka tyrimą, stebėjimą, dirba grupėse, kuria pranešimus, aptaria ir pristato savo darbus...

Kompetencijų ugdymo kontekste ugdomi ir dalyko pasiekimai.

Pasiekimų lygių požymiai: skalės

(www.emokykla.lt pasiekimų sritys ir pasiekimai)

Dažniausiai naudotos trys skalės (savarankiškumo, sudėtingumo, konteksto):

Savarankiškumo

padedamas – procesą moderuoja ir jame dalyvauja mokytojas;

naudodamasis netiesiogine pagalba – užduotis atlieka atsakydamas į nukreipiamuosius klausimus, vadovaudamasis pateiktais kriterijais;

konsultuodamasis – tikslingai klausdamas ar prašydamas patarimų;

savarankiškai – užduotį atlieka be pagalbos

Konteksto

artima aplinka – mokiniui pažįstama, kasdienė aplinka (pavyzdžiui, mokyklos, namų);

įprastas kontekstas – jau nagrinėtos kokio nors reiškinių, proceso sąlygos, aplinkybės;

naujas, neįprastas kontekstas – dar nenagrinėtos kokio nors reiškinių, proceso sąlygos, aplinkybės, reikalaujančios prisitaikymo ir naujų sprendimų

Sudėtingumo

• **paprasciausiomis** vadinamos užduotys, tyrimai, situacijos, atvejai, kuriems išnagrinėti, surasti sprendimą ar atsakymą reikia 1 žingsnio (pavyzdžiui, tyrinėjant istorinį šaltinį, surinkti reikiamą medžiagą);

• **paprastomis** vadinamos užduotys, tyrimai, situacijos, atvejai, kuriems išnagrinėti, surasti sprendimą ar atsakymą reikia ne mažiau kaip 2 žingsnių (pavyzdžiui, tyrinėjant pasirinktus šaltinius, surinkti reikiamą informaciją ir pateikti atsakymą į probleminį klausimą);

• **sudėtingomis** vadinamos užduotys, tyrimai, situacijos, atvejai, kuriems išnagrinėti, surasti sprendimą ar atsakymą reikia 3 ir daugiau žingsnių (pavyzdžiui, atlikti šaltinio analizę, o duomenis pateikti juos apibendrinus arba nurodant priežasties ir pasekmės ryšius)

Ugdymo įstaiga. Mokytojo vertinimas. Vaidmenys (1-2)

Mokytojas – ką, kiek, kaip mokosi? (faktai)

Pagrindžia ugdymosi procesais, jo turiniu ir vertinimu.

Atskaitos taškas – kompetencijos ir pasiekimai/pažanga.

Būdai – stebėjimas, atskiros užduotys, konsultacijos su specialistais ir tėvais ir pan.
Fiksavimas stebėjimo kortelėje, anketoje, teikimas VGK.

Ugdymo įstaiga. Specialiojo pedagogo vertinimas. Vaidmenys (2-2)

Specialusis pedagogas – kodėl? (požymiai ir priežastis)

Ką, kiek ir kaip mokosi?

Pagrindžia individualiu vertinimu (pvz. stebėjimas pamokoje, atskiras pokalbis su mokytoju, tėvais...).

Tęstinumas ir dėmė: atsižvelgdamas į mokytojo faktus ir argumentaciją.

Atskaitos taškas – BP, kompetencijos, pasiekimai ir pažanga.

Formuluojami pirminio vertinimo duomenys: pasiekimai, mokymosi sunkumai, išvada. Teikiama VGK.

PPT

Spec pedagogas apjungia mokytojo ir specialiojo pedagogo vertinimo duomenis.

Vertinimas remiasi BP (+ UP).

Vertinimo instrumentai – spec. ped. kompetencija + parengtos (rekomenduojamos) metodinės priemonės.

Rengiamas dokumentas, kuriame: mokymosi pasiekimai,

mokymosi sunkumai,

išvada:
(www.emokykla.lt pasiekimų sritys ir pasiekimai)

Priešmokyklinio amžiaus mokinių pasiekimų lygiai:

[V-1269 Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo \(e-tar.lt\)](#)

- iki pagrindinio lygio,
- pagrindinis lygis,
- virš pagrindinio lygio.

Pasiekimų **vertinimai pateikiami aprašomuoju būdu** – trumpais komentaramis, nusakančiais, kokios yra mokinio stiprybės, kas jau pasiekta, ką reikia tobulinti;

Informacija apie mokinio pasiekimus kaupiama ir fiksuojama mokinio pasiekimų apraše, aplanke ar skaitmeninėse laikmenose.

Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosiose programose išskirti:

[V-1269 Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo \(e-tar.lt\)](#)

- slenkstinis,
- patenkinamas,
- Pagrindinis,
- aukštesnysis lygiai.

Pradinio ugdymo programoje mokinių pažangai ir pasiekimams fiksuoti ir vertinimo informacijai pateikti naudojami komentarai, **vertinimo aplankai**. Šiuos aplankus, **mokytojo padedami, mokosi sudaryti patys mokiniai**; taip jie **kartu mokosi įsivertinti** pasiekimus. Mokinių pasiekimai pažymiais nevertinami.

Pagrindinio ir vidurinio ugdymo programose **pasiekimų lygiai siejami su pažymiu: slenkstinis lygis – 4 balai, patenkinamas lygis – 5–6 balai, pagrindinis lygis – 7–8 balai, aukštesnysis lygis – 9–10 balų**.

- Vertinant mokinių pasiekimus, **kaupiami mokinio pasiekimų įrodymai**.
- Suplanuoto **mokymosi etapo pabaigoje įrodymai apibendrinami**, priešmokykliniame ir pradiniame ugdyme **parengiant aprašą**, o pagrindiniame ir viduriniame – **parašant pažymį**.
- Rinkdami mokinio pasiekimų įrodymus, mokytojai **vadovaujasi mokykloje priimtais ir su mokiniais aptartais susitarimais**.

Įskaityta, neįskaityta

- 6. Dėl mokinio, kuris mokosi pagal individualizuotą pradinio ugdymo ir individualizuotą pagrindinio ugdymo programą arba socialinių įgūdžių ugdymo programą, mokymosi pasiekimų vertinimo (būdų, periodiškumo) ir informavimo susitariama mokykloje. Susitarimai priimami, atsižvelgiant į mokinio galias ir vertinimo suvokimą, specialiuosius ugdymosi poreikius, numatomą pažangą, tėvų(globėjų, rūpintojų)pageidavimus. Vertinimo būdus renkasi mokykla (vertinimo įrašai „įskaityta“, „neįskaityta“, aprašai, pažymiai ir kt.).

2023–2024 ir 2024–2025 mokslo metų
pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo
programų bendrųjų ugdymo planų
8 priedas

LIETUVOS ĮTRAUKI

Biudžetinė įstaiga, Džiaugsmo g. 44, 113
Duomenys kaupiami ir saugomi J

Pedagoginių psichologinių tarnybų vadovams, specialiesiems pedagogams, Mokyklų vaiko gerovės komisijų pirmininkam

DĖL PEDAGOGINIO VERTINIMO IŠ UGDYMO SI POREIKIŲ LYGIO NUST. TARNYBOJE BEI MOKYKLOS VAIKO PAKEITIMAI TEISĖS AKTUOSE)

Pedagoginėje psichologinėje tarnyb mokinių, besimokančių pagal pradinio, pagr specialiuosius ugdymosi poreikius, specialieji formuluoja savo vertinimo išvadą apie mokiu numatytais pasiekimų lygiais bei „Mokin nustatymo ir jų specialiųjų ugdymosi (V-1265/V-685/A1-317 Dėl Mokinių, turinčių jų specialiųjų ugdymosi (Irs.lt)).

Mokiniam, kurie 2023 – 2024 mok pradinio ir pagrindinio ugdymo, 2011 m. vid specialusis pedagogas formuluoja pedago atitikimą/neatitikimą patenkinamam pasiekim

Mokiniam, kurie ugdomi pagal formuluojama pedagoginio vertinimo išvada lygiui (4 balai).

Apskaičiuojant specialiųjų ugdymosi bendrąsias programas (2022 m.), pasiekimų prilyginamas slenkstiniam pasiekimų lygiui.

DĖL PEDAGOGINIO VERTINIMO IŠVADOS FORMULAVIMO IR SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ LYGIO NUSTATYMO PEDAGOGINĖJE PSICHOLOGINĖJE TARNYBOJE BEI MOKYKLOS VAIKO GEROVĖS KOMISIJOJE (KOL BUS ATLIKTI PAKEITIMAI TEISĖS AKTUOSE)

Pedagoginėje psichologinėje tarnyboje/mokyklos vaiko gerovės komisijoje įvertinant mokinių, besimokančių pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas, specialiuosius ugdymosi poreikius, specialieji pedagogai atlieka mokinių pedagoginį vertinimą bei formuluoja savo vertinimo išvadą apie mokinio pasiekimus remdamiesi bendrosiose programose numatytais pasiekimų lygiais bei „Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, grupių nustatymo ir jų specialiųjų ugdymosi poreikių skirstymo į lygius“ tvarkos aprašu ([V-1265/V-685/A1-317 Dėl Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, grupių nustatymo ir jų specialiųjų ugdymosi \(Irs.lt\)](#)).

Mokiniam, kurie 2023 – 2024 mokslo metais ugdomi lyginėse klasėse pagal 2008 m. pradinio ir pagrindinio ugdymo, 2011 m. vidurinio ugdymo (neatnaujintas) bendrąsias programas, specialusis pedagogas formuluoja pedagoginio vertinimo išvadą apie mokinio pasiekimų atitikimą/neatitikimą patenkinamam pasiekimų lygiui (4 balai).

Mokiniam, kurie ugdomi pagal atnaujintas bendrąsias programas (2022 m.), formuluojama pedagoginio vertinimo išvada apie atitikimą/neatitikimą slenkstiniam pasiekimų lygiui (4 balai).

Apskaičiuojant specialiųjų ugdymosi poreikių lygį mokinių, ugdomų pagal atnaujintas bendrąsias programas (2022 m.), pasiekimų kriterijaus įverčiuose patenkinamas pasiekimų lygis prilyginamas slenkstiniam pasiekimų lygiui.

Pvz. Pedagoginio vertinimo išvada (3 kl. mokinys(-ė))

- Mokinės/mokinio lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos, gamtamokslinio ir visuomeninio sričių dalykų pasiekimai atitinka **kai kuriuos** 3-4 klasės koncentrai nurodyto **slenkstinio pasiekimo lygio požymius.**

Pvz. Pedagoginio vertinimo išvada (7 kl. mokinys(-ė))

- a. Lietuvių kalbos ir literatūros žinios, mokėjimai ir įgūdžiai atitinka 7-8 klasės koncentrai nurodytą slenkstinį pasiekimų lygį.
- b. matematikos žinios, mokėjimai ir įgūdžiai atitinka kai kuriuos 7-8 klasės koncentrai nurodytus slenkstinio pasiekimų lygio požymius.
- c. kitų (visuomeniniai, gamtamoksliniai dalykai) žinios, mokėjimai ir įgūdžiai atitinka 7-8 klasės koncentrai nurodytą patenkinamą ar pagrindinį pasiekimų lygį.

Reko
ugdym
https:

Metodinė medžiaga pagal dalykus

Plačiau apie metodinę medžiagą

← Grįžti atgal

Rekomendacijos dėl atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams

Komplekte pateikiamos rekomendacijos dėl atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams. Komplekte rekomendacijos pritaikomos 1 – 12 (I-IV gimnazijos) klasėms. Rekomendacijos OneNote formatu ([peržiūrėti čia >](#)).

1 – 10 (I-II gimnazijos) klasėms tinkamos rekomendacijos dėl atnaujintų BP pritaikymo **intelektu sutrikimus turintiems mokiniams**.

1 – 10 (I-II gimnazijos) ir III-IV gimnazijos klasėms tinkamos:

- rekomendacijos dėl atnaujintų BP pritaikymo **elgesio ar/ir emocijų sutrikimų turintiems mokiniams**;
- rekomendacijos dėl atnaujintų BP pritaikymo **mokiniams, turintiems negalią dėl įvairiapusio raidos sutrikimo**;
- rekomendacijos dėl atnaujintų BP pritaikymo **judėsio ir padėties bei neurologinius sutrikimus turintiems mokiniams**;
- rekomendacijos dėl atnaujintų BP pritaikymo **kalbėjimo ir kalbos sutrikimų turintiems mokiniams**;
- rekomendacijos dėl atnaujintų BP pritaikymo **klausos sutrikimą ar kochlearinius implantus turintiems**

ai, todėl sv
tatu sporto
oriai imasi
ai ir indiv
ibūdinama

dėti vienoj
ikeliant da
laujanti ve
Dėl sunkur
pat gali ats
į veiklą, at

nčių moki

Klausimai, įžvalgos